

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

**«МЕНЕДЖМЕНТ МЕДСЕСТРИНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
У ВНУТРІШНІЙ МЕДИЦИНІ»**

Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма	Медсестринство Навчальний план 2024 року
Освітній ступінь	Магістр
Статус дисципліни	Нормативна
Група	ІМС 31
Мова викладання	Українська
Кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра внутрішньої медицини та управління охороною здоров'я
Викладач курсу	 кандидат наук з державного управління, доцент Неділько Роксолана Володимирівна
Контактна інформація викладачів	Е-mail: r.nedilko@lma.edu.ua
Консультації	Відповідно до розкладу консультацій. Можливі он-лайн консультації через ZOOM, Meet, або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка курсу	https://vl.lma.edu.ua/course/view.php?id=513
Опис навчальної дисципліни	Кількість кредитів – 3 Загальна кількість годин – 90 Модулів – 2 Рік підготовки – 1-й Семестр – 2-й Лекції – 18 год Семінари (практичні заняття, лабораторні заняття) – 36 год

	Самостійна робота – 36 год
Коротка анотація курсу	<p>Дисципліна «Менеджмент медсестринської діяльності у внутрішній медицині» є нормативною дисципліною ОПІ Медсестринство. Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати здобувачам вищої освіти необхідні знання для вирішення професійних завдань при клінічному обстеженні сестрою/братом медичними пацієнта та оцінки стану його здоров'я, встановленні попереднього клінічного діагнозу, плануванні, управління та реалізації догляду та лікування пацієнта.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є етіологія, патогенез, класифікація, клінічні прояви захворювань внутрішніх органів, сучасні методи діагностики та їх інтерпретація, диференціальна діагностика захворювань, принципи лікування, профілактика, пропаганда здорового способу життя.</p>
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення нормативної дисципліни «Менеджмент медсестринської діяльності у внутрішній медицині» є: підвищення професійних та наукових знань для виконання своїх функцій в межах етично-правової бази, формування клінічного, критичного і системного мислення та використання інформаційних технологій і ресурсів. Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ основні причини, механізм розвитку захворювань; ✓ основні симптоми та синдроми різних захворювань внутрішніх органів; ✓ варіанти перебігу захворювань та диференціальну діагностику; ✓ клінічні прояви ускладнень, що виникають при захворюваннях і тактику надання допомоги; ✓ інтерпретацію додаткових (лабораторних, інструментальних) методів обстеження; ✓ сучасні принципи та методи лікування відповідно до клінічних протоколів; ✓ форми та методи санітарно-освітньої роботи; ✓ чинні накази МОЗ України; <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ організувати і контролювати лікувально-охоронний та санітарно-протиепідемічний режим у структурних підрозділах закладів охорони здоров'я (ЗОЗ); ✓ проводити профілактику захворювань; ✓ проводити клінічне обстеження пацієнтів (опитування, огляд, пальпацію, перкусію, аускульту); ✓ співставляти клінічні прояви з результатами додаткових методів обстеження та виставляти попередній діагноз; ✓ надавати екстрену допомогу при невідкладних станах; ✓ асистувати лікареві під час виконання складних інструментальних обстежень та лікувальних процедур; ✓ виконувати менш складні лікарські інструментальні обстеження; ✓ навчати молодших спеціалістів (сестер/братів медичних) навичкам догляду за пацієнтами; ✓ контролювати реалізацію плану медсестринських втручань сестрою/братом медичними відповідно до медсестринського процесу; ✓ дотримуватися правил етики та деонтології у спілкуванні з пацієнтами, підлеглими, колегами, лікарями; ✓ контролювати виконання молодшими спеціалістами чинних наказів МОЗ України; ✓ контролювати дотримання правил техніки безпеки та охорони праці молодшими спеціалістами під час роботи.
Програмні результати навчання	<p>ПРН 1. Застосовувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності у сфері медсестринства з метою розвитку нових знань та процедур.</p>

ПРН 2. Здійснювати критичне осмислення проблем у сфері медсестринства на межі галузей знань.

ПРН 3. Володіти спеціалізованими уміннями/навичками розв'язання проблем, з урахуванням стандартів професійної діяльності та аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ПРН 4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері охорони здоров'я до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН 6. Розробляти та впроваджувати плани професійної діяльності, виявляти професійні проблеми і знаходити шляхи їх конструктивного розв'язання.

ПРН 7. Розробляти заходи з профілактики захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

ПРН 8. Ідентифікувати, аналізувати ризики, пов'язані з хворобами цивілізації, їх вплив на здоров'я населення, діагностувати хвороби цивілізації.

ПРН 9. Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері охорони здоров'я.

ПРН 11. Розуміти особливості фармакокінетики та фармакодинаміки лікарських засобів і враховувати їх у медсестринській практиці.

ПРН 12. Виявляти зв'язок патогенезу захворювань з клінічними проявами та результатами додаткових досліджень.

ПРН 13. Збирати, аналізувати та оцінювати інформацію, необхідну для розв'язання складних задач у сфері медсестринства, зокрема у науковій та професійній літературі, базах даних.

ПРН 14. Розуміти принципи сімейно-орієнтованої медицини і застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 16. Приймати ефективні рішення з питань професійної діяльності у сфері медсестринства, у тому числі в умовах невизначеності; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей, аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень

ПРН 19. Використовувати цифрові технології та інструменти у професійній діяльності.

Політика курсу

Дотримання принципів академічної доброчесності

Не толеруються жодні форми порушення академічної доброчесності. Очікується, що роботи студентів будуть самостійними, їх власними оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей. Під час виконання письмових контрольних робіт, модульних контрольних, тестування, підготовки до відповіді на екзамені користування зовнішніми джерелами заборонено. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем.

Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології

Під час занять здобувачі вищої освіти діють із позицій академічної доброчесності, професійної етики та деонтології, дотримуються правил внутрішнього розпорядку Академії. Ведуть себе толерантно, доброзичливо та виважено у спілкуванні між собою та викладачами. Під час дії воєнного стану дотримуються правил безпеки життєдіяльності, алгоритму дій під час сигналу "повітряної тривоги".

Відвідування занять

Студенти повинні відвідувати усі лекції, практичні заняття курсу та інформувати викладача про неможливість відвідати заняття.

Політика дедлайну

Студенти зобов'язані дотримуватися термінів, передбачених курсом і визначених для виконання усіх видів робіт.

Порядок відпрацювання пропущених занять

Відпрацювання пропущених занять без поважної причини відбувається згідно з графіком відпрацювань та консультацій. Відпрацювання пропущених занять

з поважної причини може проводитися також у любий зручний час для викладача.
Перескладання підсумкової оцінки з метою її підвищення не допускається, окрім ситуацій передбачених нормативними документами Академії, або неявки на підсумковий контроль з поважної причини.

СТРУКТУРА КУРСУ

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Симптомокомплекс захворювань органів дихання	2
2	Основна симптоматика захворювань сполучної тканини	2
3	Симптомокомплекс захворювань серцево-судинної системи	2
4	Інфаркт міокарда. Хронічна серцева недостатність	2
5	Симптомокомплекс захворювань органів травлення. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки	2
6	Хронічний гепатит. Цироз печінки	2
7	Симптомокомплекс захворювань сечової системи	2
8	Симптомокомплекс захворювань органів кровотворення	2
9	Симптоматологія захворювань ендокринної системи	2
	Разом:	18

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Медсестринський менеджмент пацієнтів при бронхіальній астмі, пневмонії, туберкульозі легенів, плевритах	4
2	Медсестринський менеджмент пацієнтів при ревматичній лихоманці, ревматоїдному артриті, системному червоному вовчаку	4
3	Медсестринський менеджмент пацієнтів при атеросклерозі, артеріальній гіпертензії, стенокардії, інфаркті міокарда, ХСН	4
4	Модульний контроль 1. Клінічний менеджмент пацієнтів з патологією дихальної, серцево-судинної систем, захворюваннями сполучної тканини	4
5	Медсестринський менеджмент при виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки, хронічному гепатиті, цирозі печінки	4
6	Медсестринський менеджмент пацієнтів при гломерулонефриті, пієлонефриті, нирковій недостатності	4
7	Медсестринський менеджмент пацієнтів при анеміях, лейкоміях	4
8	Медсестринський менеджмент пацієнтів при тиреотоксикозі, мікседемі, цукровому діабеті	4
9	Модульний контроль 2. Клінічний менеджмент пацієнтів з патологією травної, сечової, кровотворної та ендокринної систем	4
	Разом:	36

САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Розвиток лідерського потенціалу медичних сестер – НО (https://academy.nszu.gov.ua/enrol/index.php?id=143)	2

2	Гнійні захворювання легенів	2
3	Деформуючий остеоартроз	2
4	Склеродермія	2
5	Вади серця (мітральні та аортальні)	3
6	Кардіоміопатії	2
7	Порушення серцевого ритму	2
8	Гостра судинна недостатність	2
9	Підготовка до модульного контролю 1	3
10	Хронічний холецистит. Жовчнокам'яна хвороба	2
11	Хронічний панкреатит	2
12	Нефролітіаз	2
13	Геморагічні захворювання	3
14	За захворювання наднирників	2
15	За захворювання гіпофізу	2
16	Підготовка до модульного контролю 2	3
	Разом:	36

Література для вивчення дисципліни

Основна:

1. Медсестринство у внутрішній медицині: підручник/ [Безкоровайна У.Ю., Неділько Р.В., Тверда І.І. та ін.]- Вінниця: Нова книга, 2020, - 224 с.: іл. ISBN978-966-382-855-8
2. Серкова В.К., Станіславчук М.А., Монастирський Ю.І. Факультетська терапія. – Вінниця: Нова книга, 2005.
3. Яворський О.Г. Основи внутрішньої медицини. Пропедевтика внутрішніх хвороб. – Київ.: Здоров'я, 2004.

Додаткова:

4. Шведа М.І., Медсестринство в терапії. - Тернопіль: Укрмедкнига, 2016.
5. Демченко О.К. Медсестринство в терапії. – Лікування внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2001.
6. Хворостінка В.М., Журавльова Л.В., Мойсеєнко Т.А. Факультетська терапія. – Харків: Факт, 2002.

Відомі пошукові системи

7. Google www.google.com.ua
8. META www.meta-ukraine.com

Спеціальні медичні пошукові системи

9. Global Medicine On-line Database — <http://globmed.com/>
10. European Hospital Web Directory — <http://www.gigermd.com/hospital.htm> — Європейський лікарняний web-провідник
11. УКРМЕД — Українські медичні ресурси— <http://www.meduniv.lviv.ua/ukrmed/>
12. National Institutes of Health (NIH) — Національний Інститут Здоров'я — <http://www.nih.gov/>
13. MedNet — <http://www.mednet.com/>
14. Сучасні телемедичні системи. Посібник / Злепко С.М. та ін. - [Електронний ресурс] – режим доступу: http://posibnyky.vntu.edu.ua/b_ap/13.html.
15. Інформаційні технології та аспекти управління в охороні здоров'я. Методичні рекомендації / Мартинюк-Гресь С.Д., Сердюк В.Г. – МАУП, 2005. - [Електронний ресурс] – режим доступу: rivneosvita.org.ua/method_kabinet/biblioteka.php/Книги %20/.../nw14.pdf.

Поточний та підсумковий контроль	Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті з обов'язковим виставленням оцінки. Підсумковий контроль проводиться у вигляді модульного контролю (тестові завдання та контроль практичних навичок).																																																												
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Форми та методи, які будуть використовуватися під час навчального процесу: лекції, презентації, дискусії. У разі роботи в дистанційному режимі використовуватиметься віртуальне навчальне середовище moodle. Лекції та практичні заняття будуть вестися за допомогою програм електронної комунікації moodle, Zoom, Meet чи аналогічних. Поточна комунікація з викладачем буде здійснюватися в соціальних мережах Viber, WhatsApp (за вибором академічної групи).																																																												
Необхідне обладнання	У звичайному режимі навчання. Вивчення курсу передбачає приєднання кожного студента до навчального середовища moodle. У режимі дистанційного навчання під час карантину та дії воєнного стану вивчення курсу додатково передбачає приєднання кожного студента до програм ZOOM, або Meet (для занять у режимі відеоконференцій). У цьому випадку студент має самостійно потурбуватися про якість доступу до інтернету.																																																												
Критерії оцінювання	<p style="text-align: center;">Схема нарахування та розподіл балів</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center;">Поточне оцінювання, МК та самостійна робота</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">СМО</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">ПМО</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">ECTS</th> <th rowspan="2" style="text-align: center;">За національною шкалою</th> </tr> <tr> <th colspan="6" style="text-align: center;">Модуль 1</th> </tr> <tr> <th style="text-align: center;">T1</th> <th style="text-align: center;">T2</th> <th style="text-align: center;">...Tn</th> <th style="text-align: center;">САП</th> <th style="text-align: center;">МК 1</th> <th style="text-align: center;">МО</th> <th></th> <th></th> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> <td style="width: 10%;"></td> </tr> </tbody> </table> <p>T₁ – T_n – теми занять до модульного контролю 1; САП – середнє арифметичне усіх позитивних оцінок в національній шкалі, яке переводиться у 100 – бальну шкалу; МК модульний контроль; МО (модульна оцінка) – середнє арифметичне САП та МК; СМО (семестрова модульна оцінка) – це середньоарифметична МО; ПМО (підсумкова модульна оцінка) – виставляється в кінці вивчення дисципліни за 100 – бальною, національною шкалою та ECTS.</p> <p style="text-align: center;">Шкала оцінювання: національна та ЄКТС</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: center;">За 100-бальною шкалою</th> <th style="text-align: center;">За національною шкалою</th> <th style="text-align: center;">За шкалою ECTS</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90-100</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td style="text-align: center;">A</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-89</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">B</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">70-79</td> <td style="text-align: center;">добре</td> <td style="text-align: center;">C</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60-69</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">51-59</td> <td style="text-align: center;">задовільно</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35-50</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">FX</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0-34</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр</td> <td style="text-align: center;">F</td> </tr> </tbody> </table>	Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО	ECTS	За національною шкалою	Модуль 1						T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО															За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS	90-100	відмінно	A	0-89	добре	B	70-79	добре	C	60-69	задовільно	D	51-59	задовільно	E	35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX	0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F
Поточне оцінювання, МК та самостійна робота						СМО	ПМО					ECTS	За національною шкалою																																																
Модуль 1																																																													
T1	T2	...Tn	САП	МК 1	МО																																																								
За 100-бальною шкалою	За національною шкалою	За шкалою ECTS																																																											
90-100	відмінно	A																																																											
0-89	добре	B																																																											
70-79	добре	C																																																											
60-69	задовільно	D																																																											
51-59	задовільно	E																																																											
35-50	незадовільно з можливістю повторного складання	FX																																																											
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом вивчення дисципліни за зазначений семестр	F																																																											
<p>Питання до диференційованого заліку</p> <ol style="list-style-type: none"> Історія розвитку вчення про внутрішні хвороби. Внесок українських вчених в розвиток вітчизняної внутрішньої медицини Основні принципи охорони здоров'я людини в Україні. Основні клінічні прояви захворювань легенів, методи діагностики. Бронхіт гострий та хронічний. Причини, основні ознаки, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика. Бронхіальна астма. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, обстеження, критерії діагностики, принципи лікування відповідно до протоколів. Астматичний статус, клінічне обстеження, діагностика, стадії, принципи лікування відповідно до протоколів. Гострі пневмонії. Визначення. Бронхопневмонія, етіологія, основні клінічні прояви, обстеження, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика. 																																																													

8. Плевропневмонія. Етіологія, патоморфологічні зміни, клінічне обстеження, перебіг, можливі ускладнення, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
9. Плеврит. Визначення. Ескудативний плеврит, клінічні прояви, обстеження, діагностичні критерії, значення плевральної пункції в діагностиці та лікуванні. Принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
10. Плеврит сухий. Клінічне обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
11. Бронхоектатична хвороба. Етіологія, клінічні прояви в залежності від періоду, клінічне обстеження, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
12. Абсцес легенів. Визначення, причини, клінічні прояви в залежності від періоду, обстеження, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
13. Гангрена легенів. Визначення, причини, клінічні прояви, обстеження, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
14. Туберкульоз легенів. Етіологія, класифікація, клінічне обстеження, діагностика, ускладнення, принципи лікування відповідно до протоколів, специфічна та неспецифічна профілактика, Постанова Уряду щодо боротьби та запобіганню туберкульозу.
15. Рак легенів. Причини, клінічне обстеження, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
16. Емфізема, пневмосклероз. Поняття, причини, патоморфологічні зміни в легенях, клінічні прояви, обстеження, лікування відповідно до протоколів, профілактика.
17. Хронічні неспецифічні захворювання легенів. Причини, клінічні прояви, обстеження, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
18. Дихальна недостатність. Причини, клінічні прояви, обстеження, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
19. Гострі алергійні хвороби. Поняття про алергози та алергійні реакції негайного типу. Клінічні прояви анафілактичного шоку, набряку Квінке, кропив'янки, обстеження. Невідкладна допомога, профілактика.
20. Методи діагностики захворювань серцево-судинної системи та опорно-рухового апарату.
21. Ревматична хвороба. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, обстеження, діагностичні критерії, лікування відповідно до протоколів. Роль українських вчених у вивченні ревматизму. Первинна та вторинна профілактика ревматичної хвороби.
22. Ревматоїдний артрит. Форми ревматоїдного артриту. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, методи діагностики, основні принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
23. Системний червоний вовчак. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, методи діагностики, основні принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
24. Склеродермія. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, діагностичні критерії, лікування відповідно до протоколів, прогноз.
25. Деформуючий остеоартроз. Причини, клінічні прояви, обстеження, діагностичні критерії, лікування відповідно до протоколів, прогноз.
26. Набуті вади серця. Визначення, причини. Клінічні прояви недостатності мітральних клапанів. Діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів.
27. Мітральний стеноз. Клінічне обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів.
28. Недостатність клапанів аорти. Клінічні прояви, обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів.
29. Аортальний стеноз. Клінічне обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів.
30. Аортальні вади серця. Основні клінічні прояви, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів.
31. Артеріальна гіпертензія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностичні критерії, лікування відповідно до протоколів.
32. Гіпертонічні кризи, клінічні прояви, невідкладна допомога. Ускладнення гіпертонічної хвороби.
33. Вторинна (симптоматична) гіпертензія. Основні причини, діагностичні критерії, лікування відповідно до протоколів.
34. Атеросклероз. Визначення, фактори ризику, форми атеросклерозу, лікування відповідно до протоколів. Немедикаментозні методи лікування атеросклерозу. Профілактика.

35. Ішемічна хвороба серця. Стенокардія, визначення, форми, функціональні класи стенокардії, клінічні прояви, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів, надання невідкладної допомоги при приступі. Профілактика.
36. Інфаркт міокарду. Клінічні прояви, обстеження, діагностика, перша допомога, лікування неускладненого інфаркту міокарда відповідно до протоколів.
37. Атипові форми інфаркту міокарда: церебральна, астматична, гастралгічна, безбольова. Клінічні прояви, диференціальна діагностика. Лікування відповідно до протоколів. Ранні та пізні ускладнення інфаркту міокарда. Допомога при них.
38. Гостра серцева недостатність. Серцева астма, набряк легенів, причини, клінічні прояви, невідкладна допомога.
39. Гостра судинна недостатність. Непритомність, колапс, шок. Причини, патогенез, клінічні прояви, невідкладна допомога.
40. Хронічна недостатність кровообігу. Роль Київської школи терапевтів в розробці класифікації серцевої недостатності. Причини, клінічні прояви, принципи лікування відповідно до протоколів.
41. Порушення серцевого ритму. Синусова тахікардія, брадикардія, екстрасистолія, миготлива аритмія. Диференціальна діагностика.
42. Діагностика захворювань органів травлення. Гострий і хронічний гастрит. Причини, клінічні прояви, лікування відповідно до протоколів.
43. Виразкова хвороба шлунка та дванадцятипалої кишки. Етіологія, патогенез, клінічні синдроми, діагностичні критерії, диференціальна діагностика, основні методи лікування відповідно до протоколів.
44. Ускладнення виразкової хвороби, їх клінічні прояви, невідкладна допомога.
45. Рак шлунка. Етіологія, фактори ризику, клінічне обстеження, діагностика, принципи лікування, профілактика.
46. Ентерит. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, обстеження, діагностика, лікування відповідно до протоколів.
47. Виразковий коліт. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, обстеження, діагностика, лікування відповідно до протоколів, ускладнення, прогноз.
48. Панкреатит. Причини. Клінічні прояви, обстеження, діагностика, лікування відповідно до протоколів.
49. Гепатит. Етіологія, патогенез, класифікація, основні клінічні синдроми, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів, диспансерне спостереження.
50. Цироз печінки. Поняття, причини, класифікація, клінічні синдроми, стадії, перебіг. Діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, ускладнення, профілактика.
51. Холецистит. Визначення, причини, класифікація, клінічні прояви, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
52. Жовчнокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез, клінічні прояви печінкової кольки, обстеження, диференціальна діагностика. Діагностичні критерії, диспансерне спостереження, профілактика.
53. Методи діагностики захворювань сечової системи. Гломерулонефрит гострий і хронічний. Етіологія, патогенез, патоморфологічні зміни, клінічні прояви, обстеження, перебіг захворювання. Діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.
54. Пієлонефрит гострий і хронічний. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика, диспансерне спостереження за пацієнтами.
55. Нирковокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, діагностичні критерії, принципи лікування відповідно до протоколів. Надання невідкладної допомоги при приступі ниркової кольки. Профілактика захворювання.
56. Ниркова недостатність. Клінічні та параклінічні симптоми, обстеження, стадії. Діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів. Види діалізу, трансплантація нирки.
57. Амілоїдоз нирок. Причини, клінічне обстеження, діагностика, лікування відповідно до протоколів, профілактика.
58. Діагностика захворювань органів кровотворення. Анемія. Класифікація, етіологія, патогенез, клінічне обстеження. Диференціальна діагностика гострої та хронічної постгеморагічної анемії. Лікування відповідно до протоколів.
59. Залізодефіцитна анемія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностика, диференціальна діагностика, лікування відповідно до протоколів.

60. Мегалобластна анемія. Етіологія, патогенез, клінічні прояви, діагностичні критерії, диференціальна діагностика, лікування відповідно до протоколів.
61. Гіпо- та апластична анемія. Етіологія, патогенез, клінічне обстеження, діагностичні критерії, диференціальна діагностика, лікування відповідно до протоколів.
62. Гемолітична анемія. Класифікація, етіологія, патогенез, діагностика. Принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
63. Гемобластози. Класифікація, причини. Гострий лейкоз. Патогенез, патоморфологічні зміни, клінічне обстеження, картина крові, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів.
64. Хронічний мієлолейкоз, сублейкемічний мієлоз, поліциємія. Патогенез, стадії, клінічне обстеження, картина крові, діагностика, лікування відповідно до протоколів.
65. Хронічний лімфолейкоз. Патогенез, стадії, клінічне обстеження, картина крові, діагностика, лікування відповідно до протоколів.
66. Паранепроліферативні гемобластози (плазмодіома/мієломна хвороба). Патогенез, стадії, клінічне обстеження, картина крові, диференціальна діагностика, лікування відповідно до протоколів.
67. Лімфогранульоматоз. Патогенез, стадії, клінічне обстеження, картина крові, діагностика, лікування відповідно до протоколів.
68. Геморагічні захворювання. Причини, класифікація, клінічне обстеження, діагностика, принципи лікування тромбоцитопенії, тромбоцитопатії, гемофілії, геморагічного васкуліту, ДВЗ-синдрому відповідно до протоколів.
69. Дифузне токсичне воло. Причини, клінічне обстеження, діагностичні критерії, лікування відповідно до протоколів, прогноз.
70. Мікседема. Причини, клінічне обстеження, принципи лікування, профілактика.
71. Цукровий діабет. Причини, клінічні прояви, діагностичні критерії. Лікування відповідно до протоколів. Ускладнення. Допомога при комах. Дієтотерапія при цукровому діабеті.
72. Ожиріння. Причини, класифікація, симптоми та синдроми, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів.
73. Подагра. Причини, клінічне обстеження, діагностика, принципи лікування відповідно до протоколів, профілактика.
74. Захворювання гіпофізу. Причини, клінічне обстеження, діагностика лікування, профілактика.
75. Захворювання наднирників. Етіологія, клінічні прояви, діагностика, лікування, профілактика.
76. Імунні захворювання. Класифікація, причини, клінічні прояви, діагностика, лікування відповідно до протоколів, профілактика.
77. Пневмоконіоз. Причини, клінічне обстеження, діагностика, лікування відповідно до протоколів, профілактика

Опитування

Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу